

ЕБРД Акциони план заштите животне средине и социјалних питања

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
УР 1	Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања						
1.1	<p>Осигурати да су захтјеви наведени у Студији утицаја на животну средину, Еколошкој дозволи и овом Акционом плану укључени у тендерску документацију:</p> <p>Аутопутеви РС ће осигурати да тендерска документација пројекта укључи слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Све захтјеве из Студије утицаја на животну средину и Еколошке дозволе који се односе на овај Пројекат, као и захтјеве овог Акционог плана, Плана укључивања заинтересованих страна, Оквира за откуп земљишта и пресељење и будућег Плана за откуп земљишта и пресељење. Јасан захтјев за Извођача радова да изради cjеловити План управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током изградње који ће укључити слиједеће: План управљања градилиштем, План управљања позајмиштем, План управљања ископаним материјалом (у коме су наведени детаљи о очекиваним количинама материјала и локацијама ископа, планираним локацијама и начинима складиштења и одлагања и мјерама ублажавања са поступцима који ће бити примјењивани), План управљања отпадом, План управљања отпадним водама, План управљања материјалом, Планове заштите здравља и безбједности (локалне заједница и радника), План управљања саобраћајем, План управљања социјалним питањима, План приправности и реаговања у случају удеса, План управљања биодиверзитетом и Технологију извођења радова у водотоку и близини водотока (како ће бити одржан протицај током извођења радова, како ће се заштитити квалитет водотока, укључујући поступке одржавања механизације у циљу избјегавања загађења тла и вода). Све захтјеве ЕБРД који се односе на заштиту животне средине и социјалних питања код извођења радова, укључујући захтјеве за извјештавањем и захтјеве УР бр. 2 и УР бр. 4 у оквиру ЕБРД стандардне тендерске документације за радове. Поступак управљања измјенама гдје се све измјене или приједлози Извођача на одговарајући начин анализирају и оцјењују од стране Надзора (и Аутопутева РС) са аспекта њиховог утицаја на животну средину и социјална питања и одговарајуће мјере за ублажавање дефинишу и примјењују. Захтјев да Надзор и Извођач радова договоре Програм мониторинга током извођења радова, у складу са Еколошком дозволом и да одреде локације мониторинга за све параметре. 	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања.</p> <p>УР 2: Радни односи и услови</p> <p>УР 3: Ефикасност ресурса и спријечавање и контрола загађења</p> <p>УР 4: Здравље и безбједност</p> <p>УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> интерни (Аутопутеви РС).</p>	<p>Припремити и објавити тендерску документацију у складу са Планом пројекта Аутопутева РС.</p> <p>Ангажовати Надзор да истовремено отпочне израду Уговора о пројектовању и изградњи.</p>	<p>Тендерска документација садржи све специфичне захтјеве, доступне за провјеру од стране ЕБРД.</p> <p>Надзор мора прегледати и потврдити да су планови у складу са ЕБРД Условима за реализацију или добром међународном праксом, гдје је примењиво.</p> <p>Примјена Плана управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње се провјерава од стране Надзора.</p> <p>Мјесечни извјештаји Надзора ка Аутопутевима РС током изградње.</p> <p>Годишњи извјештаји о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.</p>	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
1.2	<p>Осигурати да су информације о статусу Пројекта доступне пројекту малих хидроелектрана на ријеци Босни</p> <p>Аутопутеви РС треба да контактирају тијело надлежно за реализацију пројекта малих хидроелектрана на ријеци Босни и осигурају да ако се настави са реализацијом тог пројекта, Аутопутеви РС о томе буду обавјештени. У том случају ће Аутопутеви РС обезбједити све расположиве информације о пројекту аутопута, укључујући пројектне цртеже и све ажуриране хидролошке и студије процјене ризика од поплава.</p>	<p>Могући кумулативни утицаји у односу на пројекат малих хидроелектрана су схваћени и на њих је одговорено.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> интерни (Аутопутеви РС).</p>	<p>У току трајања тендерске процедуре, тако да тијело надлежно за пројекат МХЕ буде обавјештено о статусу Пројекта.</p>	<p>Запис о комуникацији са тијелом надлежним за пројекат МХЕ и контакт информације.</p>	
1.3	<p>Успостављање система управљања заштитом животне средине и социјалним питањима (ЕСМС). Аутопутеви РС морају наставити развој свог ЕСМС система у складу са ISO 14001 или другим одговарајућим међународним стандардом и смјерницама датим у ISO 26001. Постојеће компоненте система (нпр. поступке утврђене законским прописима РС) потребно је укључити у интегрисани систем управљања. ЕСМС треба да обухвати све аспекте рада Аутопутева РС, укључујући извођење радова, кориштење аутопута и властите интерне институционалне активности.</p> <p>Систем ће обухватити слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Политику; • Опште и посјebene циљеве; • Утврђивање законских и других захтјева; • Процјену ризика активности (која ће укључити сва питања заштите животне средине, здравља и безбједности на раду и социјална питања); • Поступке и контролу операција у циљу умањења штетних утицаја; • Обуку и комуникације; • Праћење учинка; • Интерна преиспитивања и провјере; и • Преиспитивања од стране руководства. <p>ЕСМС треба да укључи годишње преиспитивање система и процедура, укључујући поступке за реаговање у ванредним ситуацијама, ради утврђивања да ли је неопходно нешто ажурирати. ЕСМС ће такође укључити повећање учесталости провјера, уколико је потребно, након било каквог удеса у области заштите животне средине или социјалних питања.</p>	<p>Оптимизовање система управљања заштитом животне средине кроз хармонизовани/интегрисани систем.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> интерни, планирати мањи буџет</p>	<p>Договорити са ЕБРД.</p> <p>Идеално, у вријеме пуштања у рад новог аутопута.</p>	<p>Документација система управљања заштитом животне средине и социјалним питањима, укључујући и резултате мониторинга током реализације Пројекта.</p>	
1.4	<p>План заштите животне средине и социјалних питања у фази рада аутопута: Аутопутеви РС морају израдити и примјенити План заштите животне средине и социјалних питања у фази рада аутопута који ће укључити мјере управљања и праћења рада аутопута захтјеване Студијом утицаја на животну средину, Еколошком дозволом, од стране ЕБРД (безбједност пута), овим Акционим планом и препорукама Извођача радова. Такође се морају</p>	<p>Ризици по животну средину и социјална питања током коришћења аутопута.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС да одриједе буџет за</p>	<p>План израдити прије пуштања у рад аутопута.</p>	<p>План заштите животне средине и социјалних питања у фази рада аутопута урађен прије пуштања у рад.</p> <p>Надзор мора</p>	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	утврдити задужења и одговорности за примјену и надзор мјера из Плана. План треба садржати трошкове како би се могао успоставити годишњи буџет за примјену Плана.			спровођење Плана и његово праћење.		прегледати и потврдити да су планови у складу са ЕБРД Условима за реализацију или добром међународном праксом, гдје је примењиво. Годишњи извјештај ка ЕБРД о заштити животне средине и социјалним питањима током коришћења аутопута.	
УР 2	Радни односи и услови рада						
2.1	Политике управљања људским ресурсима: Аутопутеви РС ће захтјевати од Извођача да изради и примјени Политику управљања људским ресурсима, укључујући одредбе о забрани рада малолетника, принудног рада и рјешавање жалби радника.	Ефективно и унапријеђено управљање људским ресурсима и радном снагом.	УР 2: Радни односи и услови рада	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.	Прије почетка градње.	Политике управљања људским ресурсима примјењене и одобрене од стране Надзора.	
2.2	Ангажовање локалне радне снаге: Тендерском документацијом захтјевати од извођача да изради Политику управљања људским ресурсима која подразумјева: 1) оглашавање потребе за пословима на локалном подручју, 2) подстицање и привлачење локалне радне снаге да конкуришу за послове (укључујући жене), 3) давање приоритета радној снази са локалног подручја, гдје је могуће и практично (укључујући жене кад је могуће). Приоритет треба да имају особе обухваћене процесом откупа земљишта и пресељења које су прошле обуку за запослење (погледати УР бр. 5). Извођач треба да примјени Политику.	Локалне економске користи и поновно успостављање извора прихода услјед измјештања које је изазвао Пројекат	УР 2: Радни односи и услови рада Добра пракса.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.	Прије завршетка тендерске документације .	Одговарајућа поглавља о радним односима и условима на раду у ревидираној тендерској документацији. Запошљавање локалне радне снаге током градње треба да буде евидентирано од стране Извођача и достављено Надзору. Извјештај о томе	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
						укључити у Годишњи извјештај о заштити животне средине и социјалним питањима за ЕБРД.	
2.3	Кодекс понашања радника/опште управљање: Извођач ће примјенити мјере за управљање потенцијалним негативним утицајима прилива радника на локално подручје, укључујући опште мјере, здравствене прегледе, кодекс понашања, итд. – ово ће бити утврђено у сразмјери са бројем радника које Пројекат буде захтјевао.	Ефективно и унапријеђено управљање радном снагом.	УР 2: Радни односи и услови рада УР 4: Здравље и безбједност.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.	Мјере наведене у Плану управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње почетка и примјењене током градње.	Мјере наведене у Плану управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње.	
2.4	Одређивање локације кампа за смјештај радника: уколико буде потребно успоставити камп за смјештај радника, то ће бити учињено на одговарајућој локацији, ван осјетљивих подручја. Извођач ће спровести консултације са надлежним органима у циљу одређивања одговарајуће локације и умањења сметњи за локалну заједницу. Укључити локалну заједницу у фази предлагања локације кампа и обезбједити им контакт информације за случај да имају питања које је потребно ријешити.	Умањење сметњи за локалне заједнице.	УР 2: Радни односи и услови рада	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.	Прије постизања споразума о привременом заузећу земљишта за кампове за смјештај радника.	Спроведене консултације и нема жалби на рад кампова за смјештај радника.	
2.5	Здравље и безбједност радника и контрола болести: Извођач мора предузети одговарајуће мјере у циљу смањења полно преносивих болести и ХИВ-а међу радницима и у локалних заједници, укључујући обезбјеђење презерватива и информација о подизању свијести међу запосленима о преношењу вируса полно преносивих болести и ХИВ-а. Извођач мора радницима обезбједити одговарајуће здравствене услуге и ресурсе.	Управљање ризицима по здравље радника и локалне заједнице.	УР 2: Радни односи и услови рада УР 4: Здравље и безбједност.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења	Захтјев унијети у тендерску документацију прије њеног објављивања.	Тендерска документација допуњена ЕБРД захтјевима. Мјере наведене у Плану управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње.	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
				радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.			
УР 3	Ефикасност ресурса и спријечавање и контрола загађења						
3.1	Зидови за заштиту од буке Аутопутеви РС морају осигурати да се одриједне тачне локације на којима ће бити постављени зидови за заштиту од буке и да довољан ниво информација буде дио тендерске документације. Студијом утицаја на животну средину захтјevano је постављање зидова на четири конкретне локације. Ово може бити детаљно одријеђено или у тендерској документацији или од стране Извођача радова уз сагласност Надзора и Аутопутева РС. Локалне заједнице у којима ће зидови бити постављени биће унапријед обавјештене о томе.	На све ризике по животну средину и социјална питања је одговорено и ефикасност мјера се прати.	УР 3: Ефикасност ресурса и спријечавање и контрола загађења Правилник о дозвољеним границама интензитета звука и шума, 1989.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС <i>Ресурси:</i> Када се утврде потребни ресурси, они ће бити урачунати у трошкове Пројекта дефинисане од стране Извођача.	Одриједити прије израде тендерске документације, осим уколико зидови за заштиту не буду дио уговора о пројектовању и изградњи са Извођачем.	Карте и цртежи са довољним нивоом детаљности да би зидови могли бити планирани и изграђени.	
3.2	Главни пројекат – Хидрологија и хидротехника Аутопутеви РС морају ангажовати стручњаке који ће извршити ревизију књиге Главног пројекта: Хидрологија и хидротехника из 2010. године са аспекта информација о поплавама из 2014. године. Ово се мора урадити у сарадњи са институцијом надлежном за наведено сливно подручје. Аутопутеви РС морају осигурати да се у складу са ревизијом хидролошке и хидротехничке документације уради одговарајућа анализа и ако је неопходно, ревизија целокупне пројектне документације.	Ризици по инфраструктуру Пројекта услјед поплава. Ризици по животну средину услјед плављења изазваног Пројектом.	УР 3: Ефикасност ресурса и спријечавање и контрола загађења	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС <i>Ресурси:</i> Када се утврде потребни ресурси, они ће бити урачунати у трошкове Пројекта дефинисане од стране Извођача.	Хитно. Ревидирати студије (или потврдити да су постојеће студије и даље валидне) и унијети измене у пројекат прије завршетка тендерске документације.	Ревидиране студије, одобрене од стране релевантних заинтересованих страна, укључујући надлежне институције за наведено сливно подручје. Ревизија мора бити потврђена и од стране ЕБРД.	
3.3	Мониторинг заштите животне средине Редовно праћење (мониторинг) квалитета воде, ваздуха и нивоа буке је већ постављен као захтјев у оквиру Еколошке дозволе, али у случајевима када су максималне дозвољене вриједности прописане ЕУ законодавством строжије од оних у РС, морају се испунити ЕУ захтјеви.	Усклађеност са међународним стандардима и заштите животне средине.	УР 3: Ефикасност ресурса и спријечавање и контрола загађења	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС <i>Ресурси:</i> Трошкове мониторинга током градње сноси Извођач.	Током градње и рада аутопута. Захтјеве за мониторинг у фази градње навјести у тендерској	Извјештаји Извођача, Надзора и извјештаји Аутопутева РС за годишњи Регистар загађивача. Извјештај о томе укључити у Годишњи	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
				У фази коришћења аутопута, трошкови ће бити одријеђени буџетом Аутопутева РС за мониторинг.	документацији .	извјештај о заштити животне средине и социјалним питањима за ЕБРД.	
УР 4	Здравље и безбједност						
4.1	План управљања заштитом здравља и безбједности на раду током градње аутопута: Извођач ће израдити План као дио свог система управљања заштитом здравља и безбједности на раду у складу са OHSAS 18001 или другим еквивалентним стандардом. Услови уговора између Извођача и подизвођача треба да обезбједе да подизвођачи придржавају Плана и система управљања Извођача.	Унапријеђен учинак у заштити здравља и безбједности на раду за локалну радну снагу.	УР 4: Здравље и безбједност	<i>Одговорност:</i> Извођач. <i>Ревизија од стране Надзора.</i> <i>Ресурси:</i> Извођач – одријеђена особа за управљање заштитом здравља и безбједности.	План мора бити одобрен од стране Надзора прије изградње. Примјењивати током градње.	Документовани План управљања заштитом здравља и безбједности на раду – ажурни подаци о статистици здравља и безбједности. Аутопутевима РС доставити информације о примјени а статистику доставити ЕБРД.	
4.2	План управљања заштитом здравља и безбједности на раду током коришћења аутопута: Аутопутеви РС (Одјелење за одржавање) ће успоставити План управљања заштитом здравља и безбједности на раду за одржавање аутопута, као дио система управљања, у складу са OHSAS 18001 или другим еквивалентним стандардом.	Унапријеђен учинак у заштити здравља и безбједности.	УР 4: Здравље и безбједност	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС и извођачи.	План мора бити достављен ЕБРД прије пуштања у рад аутопута. Примјењивати током коришћења аутопута.	Документовани План управљања заштитом здравља и безбједности на раду – ажурни подаци о статистици здравља и безбједности. Аутопутевима РС доставити информације о примјени а статистику доставити ЕБРД.	
4.3	Провјера безбједности пута: Провјеру (ревизију) безбједности пута у складу са ЕУ Директивном 2008/906/ЕС (и одговарајућим законским прописима РС) мора извршити независно, овлашћено тијело, провјером Главног пројекта у који је потом потребно унијети одговарајуће измјене.	Смањење ризика од удеса и унапређење безбједности саобраћаја у локалној	УР 4: Здравље и безбједност	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да одаберу консултанта. <i>Ресурси:</i>	Прије завршетка Главног пројекта и накнадно, након кључних	Документована Провјера безбједности пута. Ажурирани Главни пројекат и тендерска	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<p>Провјера безбједности ће укључити најмање слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Постављање ограде на одређеним локацијама: у зонама гдје планирани аутопут пролази у близини насеља и гдје постоји ризик да би становништво могло покушавати да директно прелази аутопут. На примјер, на дијелу гдје се траса приближава кућама код Камењана (у селу Костајница) и у Горњој Грапској гдје ће се аутопут и мост наћи близу појединих кућа у долини Босне, као и свуда гдје траса пролази близу атарских путева или укрштања која се могу користити за локални приступ. У склопу провјере безбједности, процјенити да ли постављање ограде умањило ризике у овим зонама. <p>На основу резултата провјере (ревизије) безбједности потребно је унаприједити Главни пројекат економски изводљивим рјешењима. У случају да нека од мјера наведена у Провјери безбједности не буде укључена у пројектну документацију, разлози за то морају бити усаглашени са ЕБРД. Инспекција безбједности саобраћаја мора бити спроведена када аутопут буде пуштен у рад и ако буде потребно, акциони планови за мања унапријеђења морају бити израђени и спроведени.</p>	заједници.		Аутопутеви РС да покрију трошкове консултанта.	фаза, како је захтјевано ЕУ Директивом 2008/96/ЕС.	документација. Извјештај о томе у Годишњем извјештају о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.	
4.4	<p>План управљања саобраћајем (и мјере заштите здравља и безбједности локалне заједнице као дио Плана управљања заштитом животне средине и социјалних питања током градње): Извођач мора укључити одговарајуће мјере заштите здравља и безбједности локалне заједнице у План управљања заштитом животне средине и социјалних питања током градње и План управљања саобраћајем. Транспортним путевима се морају заобићи насеља, колико год је то могуће – дефинисати Планом управљања саобраћајем. Возачи морају проћи обуку за безбједну вожњу и кодекс понашања. Планом управљања саобраћајем предвидјети фазно извођење радова у циљу осигурања локалног приступа, укључујући јавни транспорт. Посебно планирати управљање мјешовитим саобраћајем с обзиром на то да је пројектно подручје пољопривредног карактера и да је на путевима могуће кретање стоке и пољопривредне механизације, посебно током периода жетве.</p> <p>Извођач треба да прати ризике по безбједност саобраћаја и путева (укључујући удесе) у оквиру дијела „Радови“ у склопу свог Плана управљања саобраћајем.</p>	Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију у области заштите здравља и безбједности, умањење ризика од прекида путних веза за локалне заједнице и људе који се баве пољопривредом.	УР 4: Здравље и безбједност	<p><i>Одговорност:</i> Извођач.</p> <p>Ревизија од стране Надзора.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач – одријеђена особа за управљање заштитом здравља и безбједности.</p>	Планови морају бити достављени и одобрени од стране Надзора прије почетка изградње. Примјењивати током градње.	Документован План управљања саобраћајем и План управљања заштитом животне средине и социјалних питања током градње – ажурирани подаци о статистици удеса. Аутопутевима РС доставити информације о примјени а статистику доставити ЕБРД.	
4.5	<p>Мјере спријечавања уласка неовлашћених лица на градилиште: У склопу израде Плана управљања заштитом животне средине и социјалних питања током градње и планирања радова, Извођач ће утврдити мјере за онемогућавање приступа неовлашћених лица на градилиште, посебно у зонама насеља (нпр. на дијелу гдје се траса приближава кућама код Камењана (у селу Костајница) и у Горњој Грапској). Потребно је размотрити</p>	Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију у области заштите здравља и безбједности	УР 4: Здравље и безбједност	<p><i>Одговорност:</i> Извођач.</p> <p>Ревизија од стране Надзора.</p>	План мора бити одобрен од стране Надзора прије изградње. Примјењивати	Документовани План управљања заштитом здравља и безбједности на раду током градње.	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	постављање привремених ограда на мјестима гдје је ризик уласка повећан (нпр. у зонама гдје се радови одвијају у непосредној близини насеља).			<i>Ресурси:</i> Извођач – одријеђена особа за управљање заштитом здравља и безбједности.	током градње.		
4.6	Свијест локалне заједнице и радника о безбједности на путу Аутопутеви РС ће прије пуштања у рад аутопута спровјести активности Унапријеђења свијести локалне заједнице о безбједности на путу у циљу спријечавања: <ul style="list-style-type: none"> • Директних прелазака аутопута. • Директног уласка на аутопут пољопривредних возила или стоке. • Општег унапријеђења свијести локалне заједнице и радника о безбједној вожњи, укључујући коришћење појаса и употребу мобилног телефона. 	Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију у области заштите здравља и безбједности	УР 4: Здравље и безбједност	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС.	Током изградње и прије пуштања у рад пројектних дионица.	Програм унапријеђења свијести о безбједности на путу локалне заједнице и радника урађен и испоручен. Доставити ажуриране информације ЕБРД.	
УР 5	Откуп земљишта, принудно пресељење и економско измјештање						
5.1	Израда и примјена Плана за откуп земљишта и пресељење: Израдити План за откуп земљишта и пресељење у складу са Законом о експропријацији ¹ у ЕБРД Условом за реализацију бр. 5. Оквир за откуп земљишта и пресељење урађен за Пројекат ће бити основа за израду Плана, укључујући примјену мјера захтјеваних Оквиром које се тичу додатног укључивања особа под утицајем Пројекта.	Усклађеност са ЕБРД захтјевима и домаћим законским прописима.	УР 5: Откуп земљишта, принудно пресељење и економско измјештање	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС.	Прије почетка изградње.	Доставити План за откуп земљишта и пресељење на преглед ЕБРД. Документован и промјењен План за откуп земљишта и пресељење. Извјештај о примјени у Годишњем извјештају о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.	

¹ Службени Гласник РС, бр. 112/06, 37/07, 66/08, 110/08, 106/10, 121/10, 2/15, 79/15

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
5.2	Материјали за консултације о откупу земљишта и пресељењу: израдити материјале за консултације (памфлети, постери) о процесу експропријације, Оквиру и Плану за откуп земљишта и пресељење и информацијама о механизму за жалбе за потребе консултација са особама обухваћеним Пројектом. Материјали треба да буду на српском.	Усклађеност са ЕБРД захтјевима и домаћим законским прописима.	УР 5: Откуп земљишта, принудно пресељење и економско размјештање	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС.	Материјал да буде спреман за јавне састанке консултације о откупу земљишта и пресељењу.	Материјал за консултације доступан и подијељен у локалној заједници и особама под утицајем Пројекта.	
УР 6 Биодиверзитет и живи природни ресурси							
6.1	Прелази за животиње у Костајници: У пројектној документацији предвидјети најмање један додатни прелаз испод насипа пута код Костајнице, у зони која је идентификована у Извјештају о прегледу биодиверзитета као зона у којој животиње прелазе ријеку Босну. Ови прелази треба да буду најмање 2.5 m висине и 10 m дужине и да буду пројектоване за циљне врсте како би им се осигурао несметан пролаз. За утврђивање тачних локација, димензија и изгледа потребно је консултовати се са локалним екологом. Прелази треба да буду пројектовани у складу са очекиваним Правилником о прелазима за животиње (чије се усвајање очекује крајем 2017. године). По завршетку градње, током рехабилитације деградираних површина, потребно је консултовати се са локалним екологом у циљу осигуравања да су одговарајуће врсте вегетације засађене на прилазима наведених прелаза за животиње, како би се животињама указало да ти прелази постоје.	Омогућавање прелаза заштићених врста.	УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да захтјев уврсте у тендерску документацију. <i>Ресурси:</i> Када буду утврђени потребни ресурси, они ће бити дио трошкова Пројекта које ће испоставити Извођач.	Утврдити захтјеве прије него што буде урађена тендерска документација, осим ако прелази за животиње не буду дио уговора са Извођачем о пројектовању и изградњи.	Карте/цртежи са довољним нивоом детаљности да би се могли одриједити трошкови и изградити прелази. Прелази изграђени у складу са пројектом.	
6.2	План управљања биодиверзитетом: Аутопутеви РС ће израдити и примјенити План управљања биодиверзитетом да би се осигурало да градња (и будуће коришћење аутопута) буду у складу са захтјевима ЕБРД о спречавању нето губитка Приоритетних карактеристика биодиверзитета. Планом ће бити дефинисане стандардне мјере ублажавања усмјерене на избегавање/умањење/ублажавање утицаја на Приоритетне карактеристике биодиверзитета (идентификоване у Извјештају о биодиверзитету из 2017.). План управљања биодиверзитетом треба да укључи и добру индустријску праксу за путеве као и смјернице за: <ul style="list-style-type: none"> • Теренско истраживање флоре/фауне које треба да изврше квалификовани еколози прије рашчишћавања вегетације дуж трасе а у циљу потврђивања адекватности мјера ублажавања предложених Студијом утицаја и Извјештајем о биодиверзитету у долини Босне; • Планирање периода извођења радова у циљу избегавања утицаја на заштићене врсте и станишта (нпр. периоди 	Добра индустријска пракса Усаглашеност са ЕБРД Условом за реализацију.	УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања. УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС и Извођач <i>Ресурси:</i> Консултант и запослени Аутопутева РС.	Прије почетка градње. Израдити и објавити тендерску документацију у складу са Планом пројекта Аутопутева РС. План управљања биодиверзитетом ће бити ажуриран прије почетка	Тендерска документација која ће садржати наведени захтјев, доступна за преглед од стране ЕБРД. Надзор мора прегледати и потврдити да су планови у складу са ЕБРД Условима за реализацију или добром међународном праксом, гдје је примењиво. Примјена Плана	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<p>гнијежђења);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конкретне рестриктивне мјере приликом рада близу водотока / у приобалном подручју; • Мјере заштите птица (укључујући изглед ограда/зидова за заштиту од буке); • Изградњу прелаза за животиње на ријеци Лукавици и потоку Грапска; • Израду и примјену Плана рехабилитације (сађења вегетације) укључујући и кључне показатеље учинка којима ће се утврдити квантитет и квалитет посађене вегетације; • План мониторинга, укључујући параметре, учесталост и извјештавање. <p>План управљања биодиверзитетом ће се морати ажурирати у складу са будућим активностима.</p>				коришћења аутопута и примјењен од стране Аутопутева РС.	<p>управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње се провјерава од стране Надзора.</p> <p>Мјесечни извјештаји Надзора ка Аутопутевима РС током изградње.</p> <p>Ажурирани План управљања биодиверзитетом током коришћења аутопута.</p> <p>Годишњи извјештаји о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.</p>	
6.3	<p>План управљања позајмиштима: Аутопутеви РС морају осигурати да тендерском документацијом буде захтјевано да Извођач изради План управљања позајмиштима (мјера 1.1) који ће укључити: локације позајмишта, план приступа, управљање емисијом прашине на путевима, локације и управљање одложеним материјалом, план рехабилитације локација, посвијећеност прибављању свих потребних дозвола, забрану отварања нових позајмишта у зони ријеке Босне. План мора предвидјети да се материјал из ријеке експлоатише само са постојећих, легалних постројења за сепарацију са дозволом надлежних органа. Такође, Надзор мора потврдити да позајмиште материјала неће негативно утицати на акватична станишта идентификована и картирана Прелиминарном еколошком процјеном. Није дозвољено да Извођач отвара нова позајмишта материјала у зони ријеке.</p>	Погоршање квалитета воде и деградација корита водотока.	УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач да укључи трошкове у цијену Понуде.</p>	Захтјев укључити у тендерску документацију. План мора бити спреман за одобрење прије почетка радова.	<p>Одговарајуће поглавље у тендерској документацији.</p> <p>План управљања позајмиштима одобрен од стране Надзора.</p>	
УР 8	Културно наслеђе						
8.1	<p>Процедура за управљање случајним археолошким налазима:</p> <p>Аутопутеви РС морају захтјевати од Извођача да у План управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње укључи и процедуре за заштиту непокретних културних добара на пројектном подручју и примјени процедуру за управљање случајним археолошким налазима, у складу са захтјевима Еколошке дозволе и ЕБРД УР бр. 8.</p>	Умањење ризика за културно наслеђе.	УР 8: Културно наслеђе	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач да укључи трошкове у цијену Понуде.</p>	Захтјев укључити у тендерску документацију. План мора бити спреман за одобрење прије почетка	Одговарајуће поглавље у тендерској документацији.	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
					радова.		
УР10	Објављивање информација и укључивање заинтересованих страна						
10.1	<p>Укључивање заинтересованих страна и објављивање информација о пројекту:</p> <p>Примјенити План укључивања заинтересованих страна и ажурирати по потреби. Аутопутеви РС треба да осигурају да су Извођач (и кад је потребно и Надзор) укључени у комуникацију са заинтересованим странама и да примјењују мјере из Плана. Извођач мора изградити сопствени План укључивања заинтересованих страна који ће се односити на његов дио реализације пројекта и у Плану дати одговарајуће референце на План Аутопутева РС.</p> <p>Мјере прије почетка градње укључују најмање сlijедеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Јавно објавити Студију утицаја за Пројекат, Нетехнички резиме, План укључивања заинтересованих страна, Оквир за откуп земљишта и пресељење, Извјештај о прелиминарном прегледу биодиверзитета и овај Акциони план на интернет страници Аутопутева РС. Припремити материјал о механизму за рјешавање жалби у вези откупа земљишта и подјелити га у локалним заједницама особама под утицајем Пројекта, што је могуће раније. Спровести консултативне састанке са особама обухваћеним Пројектом у циљу социо-економског пописа и анализе пописних резултата да би се осигурало да су све непокретности (укључујући оне које нису уписане у земљишне књиге) идентификоване и укључене у План за откуп земљишта и пресељење. Током ових консултација обезбједити објашњења о новим приступним путевима и приступима на нови аутопут када буде изграђен; за ово користити Нетехнички резиме и карте Пројекта. Списак подвожњака и приступа преко локалних сервисних саобраћајница треба да буде доступна током ових консултација. Сви материјали који ће се достављати јавности и користити за консултације треба да буду на српском. 	Управљање ризицима и утицајима на локалну заједницу под утицајем Пројекта и друге заинтересоване стране.	УР 10: Објављивање информација и укључивање заинтересованих страна	<p><i>Одговорност:</i></p> <p>Аутопутеви РС.</p> <p>Извођач.</p> <p><i>Ресурси:</i></p> <p>Аутопутеви РС.</p> <p>Извођач.</p> <p><i>(Надзор ако је потребно).</i></p>	Прије почетка изградње, примјењивати током изградње и коришћења аутопута.	<p>План укључивања заинтересованих страна Извођача урађен прије почетка градње.</p> <p>Спроведене консултације, објављене информације и План укључивања заинтересованих страна ажуриран како је захтјevano.</p> <p>Извјештај о томе у Годишњем извјештају о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.</p>	
10.2	<p>Механизам за рјешавање жалби: Аутопутеви РС ће јавно објавити информације о механизму за рјешавање жалби у Пројекту. Памфлет или постер ће бити урађен са објашњењем механизма. Уговори са Надзором и Извођачем ће такође укључити захтјеве у вези њихових улога у рјешавању жалби. Све жалбе морају бити забиљежене и њихов статус праћен.</p>						